

Z kroniki naukowej

JUBILEUSZ PROFESORA LECHA TRZECIAKOWSKIEGO

Dnia 3 stycznia 1992 r. w Collegium Historicum Uniwersytetu Poznańskiego odbyła się uroczystość z okazji 60. rocznicy urodzin prof. dra hab. Lecha Trzeciakowskiego. Wszystkich zebranych gości powitał gospodarz spotkania, dyrektor Instytutu Historii, prof. Jerzy Strzelczyk.

Następnie głos zabrał prof. Jerzy Topolski, który omówił udział Jubilata w życiu międzynarodowej społeczności historyków. Wyrazem tego były nie tylko wygłoszone przez Prof. Trzeciakowskiego cykle wykładów na uniwersytetach Niemiec, Anglii, USA i Kanady, kierowanie Instytutem Zachodnim w Poznaniu, lecz również jego udział w licznych konferencjach, szczególnie zaś w Międzynarodowych Kongresach Nauk Historycznych, podejmujących dyskusję nad najbardziej istotnymi problemami współczesnej światowej historiografii. Wykład ubarwiły osobiste wspomnienia, obrazujące długoletnią współpracę i przyjaźń obu uczonych.

Z kolei sylwetkę naukową Prof. Lecha Trzeciakowskiego nakreślił jego uczeń prof. Witold Molik. Wskazał on na główne zainteresowania badawcze Profesora, na jego wkład w badania dziejów zaboru pruskiego oraz stosunków polsko-niemieckich w XIX w. Dopełnieniem obrazu naukowca-historyka było zwrócenie uwagi na osiągnięcia dydaktyczne Profesora Trzeciakowskiego, na niezmienną od lat popularność jego wykładów oraz seminariów, zarówno magisterskich, jak i doktorskich.

Ogólniejszy charakter miało wystąpienie dziekana Wydziału Historycznego UAM, prof. Karola Olejnika, stanowiące refleksję nad etapami organicznego rozwoju badacza-historyka. Mówca podkreślił fakt, iż obchodzący jubileusz nie jest bynajmniej ukoronowaniem pracy Profesora, jest natomiast symbolem wejścia w najbardziej płodny okres dojrzałej twórczości naukowej.

Punktem kulinacyjnym uroczystości było wręczenie Jubilatowi przez rektora, prof. dra hab. Jerzego Fedorowskiego, książki pamiątkowej *Ideologie, poglądy, mity w dziejach Polski i Europy XIX i XX wieku*, pod redakcją J. Topolskiego, W. Molika i K. Makowskiego. Obejmuje ona prace dwudziestu autorów z kraju i zagranicy, zgrupowane w trzech częściach tematycznych; pierwsza dotyczy dziejów Wielkiego Księstwa Poznańskiego, następne zaś stosunków polsko-niemieckich i związków Polski z Europą. Oddaje to tym samym główne kierunki zainteresowań badawczych Profesora Trzeciakowskiego. Jubilat dał zresztą temu wyraz w swym bardzo osobistym wystąpieniu, przedstawiając genezę i przebieg swojej naukowej drogi. U początków jego historycznych zainteresowań legła patriotyczna atmosfera rodzinnego domu. Kulturowane w nim narodowe tradycje w sposób niejako naturalny kierowały uwagę ku przeszłości, szczególnie zaś ku dziejom zaboru pruskiego. Z kolei doświadczenia życia na styku dwóch narodów — polskiego i niemieckiego skłaniać musiały do podjęcia problematyki niemieckiej w całej jej złożoności. W podsumowaniu mówca podkreślił znaczenie, jakie dla kształtowania społecznej świa-

domości ma praca historyka i na wynikające stąd dyrektywy moralne. Następnie gratulacje złożył Jubilatowi dyrektor Muzeum Narodowego, prof. Konstanty Kalinowski, dyrektor poznańskiego oddziału PWN, pani Olcha Sikorska, oraz dyrektor Teatru Polskiego, pan Grzegorz Mrówczyński. Prof. Trzeciakowski pełni bowiem funkcję prezesa fundacji „Naród sobie”, mającej za zadanie wspierać materialnie Teatr Polski. Uroczystość zakończyła się toastem oraz indywidualnymi życzeniami, które Jubilatowi złożyli licznie zgromadzeni goście.

Przemysław Matusik

85. ROCZNICA URODZIN PROFESORA JANUSZA PAJEWSKIEGO

Profesor Janusz Pajewski, nestor polskich historyków, ukończył 5 maja 1992 r. 85 lat. Z tej okazji następnego dnia odbyła się w Instytucie Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu uroczystość jubileuszowa. Przybyli na nią licznie uczniowie i przyjaciele Profesora wespół z członkami społeczności historyków poznańskich.

Spotkanie otworzył dyrektor Instytutu Historii prof. dr hab. Jerzy Strzelczyk. Witając Jubilata, władze uczelni i Wydziału Historycznego oraz wszystkich przybyłych podkreślił splendor, jakiego przydaje Instytutowi osoba związanego z nim od przeszło czterdziestu pięciu lat Profesora Pajewskiego. Następnie o zabranie głosu poprosił rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza prof. dra hab. Jerzego Fedorowskiego.

Wystąpienie to stało się okazją do rozważań nad rolą, jaką w życiu uniwersyteckim pełnią wybitni uczeni — rozślawiają oni imię uczelni, nadając jej zarazem swoje indywidualne piętno. Prof. Fedorowski przypomniał też szczególną zasługę Profesora Pajewskiego jako inicjatora nadania Uniwersytetowi Poznańskiemu imienia jego obecnego patrona.

Dziekan Wydziału Historycznego prof. dr hab. Karol Olejnik podzielił się z zebranymi refleksją o osobie Jubilata, ważnego w wieloraki sposób członka społeczności wydziałowej — nie tylko znakomitego uczonego i dydaktyka, ale także człowieka budzącego powszechny szacunek i sympatię, co szczególnie przyciągało doń młodzież.

Kolejnym mówcą był dawny wychowanek naukowy Profesora Pajewskiego i jego następca, kierownik Zakładu Historii Powszechnej XIX i XX w. prof. dr hab. Antoni Czubiński. Obszerniej scharakteryzował on sylwetkę badawczą Jubilata, ukazał ewolucję zainteresowań i podejmowanej tematyki podkreślając, z jakim ogromem materiału mierzyć się musi specjalista od historii najnowszej. Znamiennym świadectwem rosnącej przez dziesiątki lat ogromnej erudycji Profesora Pajewskiego jest wydana kilka miesięcy temu monumentalna historia pierwszej wojny światowej, której mówca poświęcił nieco więcej uwagi. Mówił też ciepło o tym, jak Profesor Pajewski, dysponując ogromną wiedzą i odznaczając się wielką życzliwością, bardzo potrzebny jest młodszym kolegom.

Następnie głos zabrał prof. dr hab. Tomasz Schramm, należący do grupki uczniów znanej powszechnie jako „dzieciarnia” Profesora. Niedługie wystąpienie poświęcił przychylności i przyjaźni, jakimi Profesor Pajewski darzy otaczających Go ludzi, za co i oni starają się Mu serdecznie odplacać.

Z kolei prof. dr hab. Maciej Serwański zapoznał zebranych z treścią licznych listów i telegramów nadesłanych z kraju i zagranicy od wielu osób, a także insty-